KAINUUN
YMPÄRISTÖKESKUS

Kainuun ympäristökeskus
PL 115
87101 Kajaani
puh. 08-61631

PÄÄTÖS
Annettu julkipanon jälkeen 6.9.2006
Dnro KAI-2006-Y-51-18

ASIA

Pilaantuneen alueen puhdistamista koskeva ympäristönsuojelulain 78 §:n mukainen ilmoitus.

ILMOITUKSEN TEKIJÄ

Puolangan kunta
Maaherrankatu 7
89200 Puolanka

yhteyshenkilö:
Jouko Määttä
puh. 0400-197 230
email: jouko.maatta@puolanka.fi

PUHDISTETTAVA ALUE

Puution kaatopaikka sijaitsee Puolangan kirkonkylältä noin viisi kilometriä lounaaseen maantie 883 varressa. Kaatopaikka sijaitsee tontilla 620:409:9:38, Kapelo. Puolangan kunta omistaa noin yhden hehtaarin kaatopaikka-alueen. Puution vanha kaatopaikka ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä lähistöllä ole pohjavedenottamoita eikä yksityisiä kaivoja. Lähimpään vesistöön, Iso Puutiojärvi on matkaa noin 0.5 km. Kaatopaikan täyttöalue sijaitsee moreenirinteen eteläreunalla. Suurin osa täytöstä on suon päällä. Suon turvekerros on kaatopaikan reunalla yli 2 m:n paksuinen. Pohjavesi on ollut tutkimusten aikana lähellä suon pinnan tasoa.

ASIAN VIREILLETULO

Ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta on saapunut Kainuun ympäristökeskuksen käsiteltäväksi 16.6.2006.

ILMOITUS

Yleistä

Puution kaatopaikka on otettu käyttöön 1950-luvun puolivälissä. Se on toiminut kunnan kaatopaikkana, johon on tuotu kotitalousjätettä sekä muusta toiminnasta peräisin olevaa jätettä esim. korjaamot, huoltamot ja kunnan eri toimipaikoista syntyneet jätteet. Kaatopaikka on suljettu vuonna 1974. Jätetäyttö on maisemoitu, mutta se on puutteellista täyttöalueen reunoilla. Orgaaninen aines on hajonnut ja jätetäyttö on vuosien kuluessa painunut.

Pilaantumisen tutkiminen

Vuoden 2004 tutkimukset on tehty Kainuun pilaantuneita maa-alueita (2003-2004) kartoittaneessa ja tutkineessa EU-hankkeessa, jota ovat rahoittaneet EAKR, Kainuun kunnat, Eko-Kymppi ja Kainuun ympäristökeskus, joka toteutti hankkeen. Puution kaatopaikalla kaivettiin yhteensä 14 tutkimuskuoppaa kesällä 2004. Tutkimuksilla kartoitettiin kaatopaikan laajuutta ja paksuutta. Kaatopaikan täyttöalueen reunat ja pinnanmuodot kartoitettiin Kainuun ympäristökeskuksen toimesta vuonna 2004. Jätetäytön kokonaispinta-ala on 2844 m^2. Jätetäyttö on syvimmillään noin 4.7 m ja jätetäytön määrä on arviolta 5500 m^3.

Pilaantuneisuustutkimusten tulokset

Kaatopaikalle kuljetettu orgaaninen aines on pitkälle hajonnut. Hajoamaton, tunnistettava aines koostuu muoveista, lasipulloista, auton renkaista yms. PIMA-ilmoituksessa on sivulla 2 taulukko, jossa on koottu yhteenveto tutkimuspisteiden kaatopaikkatäytön materiaaleista ja täyttökerroksen paksuudesta. Tutkimuspisteen 7 kohdalla täyttöaineksessa oli peltiastioiden- ja tynnyreiden kappaleita, auton renkaita, akkujen palasia ja autojen pelti yms. osia. Monttuun noussut vesi näytti selvästi öljyiseltä. Tutkimuskuopista otettujen kokoomanäytteiden öljypitoisuudet tutkimuspisteissä 2, 6, 7 ja 8 olivat kenttämittausten mukaan 1000-1700 mg/kg.

Kunnostustyö

Tehtyjen tutkimusten mukaan kaatopaikan lounaisosan jätetäytössä ja pohjavedessä on öljy-yhdisteitä. Kenttämittausten mukaan kokoomanäytteistä tehdyt määritykset alittavat 2000 mg/kg, mitä on yleisesti pidetty Kainuussa raja-arvona kaatopaikoille läjitettävälle lievästi öljy-yhdisteillä pilaantuneelle maa-ainekselle. Kaatopaikan eteläpuolella olevasta kuivatusojan vedestä ei laboratoriotutkimusten mukaan ole merkkejä kaatopaikalta suotautuvista vesistä.

Tutkimusten perusteella kaatopaikalta ei nykytilassa suotaudu öljyisiä- tai raskasmetallipitoisia vesiä lähiympäristöön. Kaatopaikan ympärille aikoinaan kaivettu oja on osittain tukkeutunut kaatopaikan eteläreunalta jätetäytön vyörymisen seurauksena. Myös jätetäytön maisemointi on puutteellista täyttöalueen reunoilla. Jatkotoimenpiteenä suositellaan ympärysojan aukaisemista ja kaatopaikalta suotautuvan veden laadun tarkkailua mahdollisesti viiveellä ilmaantuvien haittojen seuraamiseksi.

Kunnostustyöhön sisältyy seuraavat osa-alueet:

a) Jätepenkan muotoilu ja tiivistys, jätepenkereen luiskan muotoilu kaltevuuteen 1:4

Jätepenger tiivistetään, muotoillaan ja tasataan siten, että pintavedet kulkeutuvat alueen eteläpuolella olevaan ojaan. Jätepenkereen luiskat muotoillaan loiventamalla ne kaltevuuteen 1:4 tai loivemmaksi. Muotoilu tehdään puskemalla jätettä penkereelle ja tiivistämällä jäte samanaikaisesti esim. kaivinkoneen telaketjulla.

b) Pintarakenteen (tiivistys-, kuivatus- ja pintakerros) tekeminen

Nykyisen kaatopaikan pintakerroksen päälle rakennetaan 0.3 m:n paksuinen tiivistyskerros moreenista. Käytettävän moreenin tulee olla mahdollisemman kivetöntä. Moreenikerroksen vedenläpäisevyyden suositellaan olevan $K < 1x10^{-8}$ m/s eli vaadittava moreeni on käytännössä raekoostumukseltaan vähintään silttistä hiekkamoreenia tai sitä hienompaa. Suurimmat eli yli 100 mm:n halkaisijaltaan olevat kivet on poistettava. Tiivistyskerros rakennetaan mahdollisimman tiiviiksi.

Kuivatuskerroksen rakentaminen varmistaa suotovesien poistumisen rakenteista hallitusti ennen sadevesien pääsyä jätetäyttöön sekä estää veden kerääntymistä hydraulisen eristyskerroksen päälle. Kuivatuskerros (vähintään 0.15 m) tehdään sorasta ja hiekasta, joiden vedenläpäisevyys ($K > 1x10^{-4}$ m/s) ja muutkin ominaisuudet sopivat kuivatuskerrokseen.

Pintakerros (0.3 m) koostuu turpeesta, humuksesta ja moreenista. Pintakerroksen tarkoituksena on toimia kasvualustana nurmelle sekä luontaisesti kasvaville peittoalueen kasveille. kasvukerroksen nurmettamisella tehostetaan haihtumista ja täten vähennetään kaatopaikkavesistä aiheutuvaa kuormitusta sekä estetään maan rapautumista.

c) Kaatopaikan ympärysojan aukaiseminen

Kaatopaikan ympärille kaivettu oja, joka on osittain tukkeutunut kaatopaikan eteläreunalta jätetäytön vyörymisen yhteydessä, aukaistaan.

d) Alueen viimeistely työn valmistuttua

Rakennuttaja huolehtii työssä syntyneiden jätteiden poiskuljettamisesta. Erityisesti on huolehdittava siitä, että ojat ja rummut puhdistetaan niihin mahdollisesti työn aikana joutuneesta maasta.

ASIAN KÄSITTELYN TAUSTAA

Hankitut lausunnot

Kainuun ympäristökeskus ei ole pyytänyt PIMA-ilmoituksesta lausuntoa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun ympäristökeskus on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä esitetyn alueen kunnostussuunnitelman ja sen toteutuksen. Kunnostustöissä on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Kunnostustöiden aloittaminen ja valvonnasta vastaavan henkilön nimi yhteystietoineen on ilmoitettava etukäteen Kainuun ympäristökeskuksen ja Puolangan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille. Ennen kunnostustöiden aloittamista on pidettävä töiden aloituskokous, johon kutsutaan kiinteistön omistaja, haltija, kunnostuksen valvoja sekä Kainuun ympäristökeskuksen että Puolangan kunnan edustaja.

2. Mikäli kunnostustyön aikana ilmenee muutoksia, jotka poikkeavat merkittävästi ilmoituksessa esitetystä, tulee asiasta ilmoittaa Kainuun ympäristökeskukselle ja Puolangan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

3. Kunnostustyö on toteutettava suunnitelman mukaisesti: jätepenkan muotoilu ja tiivistys, pintarakenteen (tiivistys-, kuivatus- ja pintakerros) tekeminen, kaatopaikan ympärysojan aukaiseminen ja alueen viimeistely työn valmistuttua.

4. Kunnostustyö on toteutettava aiheuttamatta tarpeetonta ympäristö- tai terveyshaittaa.

5. Mikäli tulee kunnostustyön aikana tulee tarpeelliseksi poistaa alueelta esim. pilaantuneita maita, ongelmajätteitä tai öljyisiä vesiä, ne on käsiteltävä asianmukaisesti ja toimitettava sellaiseen vastaanottopaikkaan, millä on lupa vastaanottaa em. jakeita. Vastaanottopaikat on selvitettävä ennen kunnostustöiden aloittamista ja ilmoitettava Kainuun ympäristökeskukselle.

6. Kaatopaikan jälkivalvontasuunnitelma on esitettävä Kainuun ympäristökeskukselle ennen kunnostusyön loppukokousta.

7. Kunnostuksen loppuraportti tulee toimittaa Kainuun ympäristökeskukseen kahtena kappaleena kolmen kuukauden kuluessa puhdistustöiden päättymisestä. Loppuraportti on toimitettava tiedoksi myös Puolangan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

PERUSTELUT

Ympäristösuojelulainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 22 §:n perusteella ennen ympäristösuojelulain voimaantuloa tapahtuneeseen maaperän pilaantumiseen sovelletaan ympäristönsuojelulain 12 luvun säännöksiä, jos pilaantuminen on aiheutettu jätelain voimaan tulon 1.1.1994 jälkeen. Jätelain 77 §:n mukaan roskaamiseen ja maaperän saastumiseen, joka on tapahtunut ennen lain voimaantuloa, sekä kaatopaikkaan ja muuhun jätteen käsittelypaikkaan, jonka toiminta on päättynyt ennen lain voimaantuloa, sovelletaan jätelain voimaan tulessa voimassa olleita säännöksiä. Tässä tapauksessa pilaantumisen voidaan katsoa tapahtuneen ennen vuotta 1994, joten pilaantuneen maan puhdistukseen sovelletaan jätelain 77 §:n mukaisesti aiemmin voimassa olleita säännöksiä eli mm. jätehuoltolakia. Pilaantuneen maan puhdistamisesta määrää kuitenkin alueellinen ympäristökeskus. Asian käsittelyyn ja menettelyyn sovelletaan aina ympäristönsuojelulakia. Asia on käsitelty 1.3.2000 voimaan tulleen ympäristösuojelulain 78 §:n mukaisena ilmoituksena, koska pilaantuneen alueen laajuus ja maaperän pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty ja puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa puhdistusmenetelmää ja toiminnasta ei aiheudu ympäristön muuta pilaantumista.

Kainuun ympäristökeskus katsoo, että hakemuksessa esitetty kaatopaikan sulkemistyöt ovat riittävät, eivätkä aiheuta ympäristön pilaantumisriskiä, kun ne toteutetaan hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Kaatopaikan jälkivalvonta on tarpeellista, jotta nähdään, ettei kaatopaikalta suotaudu ympäristöön haitallisia aineita, jotka aiheuttaisivat ympäristön pilaantumisriskiä. Jälkitarkkailun pituudesta päättää Kainuun ympäristökeskus saatujen analyysitulosten pohjalta.

Kun kunnostustyö toteutetaan huolellisesti ja tämän päätöksen mukaisesti, ei toiminnasta katsota aiheutuvan tarpeetonta ympäristö- tai terveyshaittaa.

Töiden aloittamisesta ilmoittaminen sekä kirjanpito- ja raportointivelvoitteet ovat tarpeen muun muassa viranomaisvalvonnan ja tietojen tallennuksen kannalta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki 53, 54, 63, 75, 78, 83, 96 §
Ympäristönsuojeluasetus 24 - 27 §

Jätelaki 3, 15, 77 §
Jäteasetus 3, 3a, 7 §
Laki ympäristönsuojelulainsäädännön voimaanpanosta (113/2000) 19, 22 §
Ympäristöministeriön asetus alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1237/2003)
Ympäristöministeriön päätös yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001)
Valtioneuvoston päätös (659/1996) ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

MAKSU

Maksu on 962.50 euroa.

Maksun perusteena on käytetty ympäristöministeriön asetusta alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (N:o 1237/2003), jonka mukaan pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelyä koskevan päätösten maksu on 38.50 euroa kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Asian käsittelyyn on kulunut aikaa 25 tuntia.

PÄÄTÖS

Hakijalle

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus/sähköisesti

ILMOITTAMINEN KUNNAN ILMOITUSTAULULLA

Kainuun ympäristökeskus tiedottaa tästä päätöksestä Puolangan kunnan ilmoitustaululla YSL 54 §:n mukaisesti.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoite on liitteenä.

Ympäristögeologi, osastopäällikön estyneenä ollessa — Heikki Kovalainen

Ylitarkastaja — Sari Myllyoja

LIITTEET, valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa ympäristökeskuksen päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valitusaika päättyy 6.10.2006.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa Kainuun ympäristökeskuksen kirjaamoon. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kainuun ympäristökeskuksen osoite

Postiosoite	**Käyntiosoite**
PL 115 87101 KAJAANI	Kalliokatu 4 87100 KAJAANI
Fax	**Sähköposti**
020 490 6577	kirjaamo.kai@ymparisto.fi

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 VAASA)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

- Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valitus-kirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 82 euroa, ellei valittaja tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 7 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.